

ProjehCenter

w w w . P r o j e h C e n t e r . i r

Instagram | @projehcenter

Telegram | @projehcenter_ir

گل

فهرست مطالب

صفحه	موضوع
۱	چکیده
۲	مقدمه
۳	فصل اول: کلیات
۴	۱-۱- هدف از انجام تحقیق
۵	۲-۱- پیشینه تحقیق
۶	۳-۱- روش کار و تحقیق
۷	۴-۱- مطالعات کتابخانه ای
۸	۵-۱- مطالعات میدانی
۹	فصل دوم: ضرورت پارکهای شهری و معرفی پارک ساعی تهران
۱۰	۱-۱- اهمیت پارکهای شهری
۱۱	۱-۲- کاهش دما و افزایش رطوبت نسبی
۱۲	۲-۱-۲- تغییر میکروکلیما
۱۳	۳-۱-۲- مقابله با جزایر گرمایی
۱۴	۴-۱-۲- کاهش میزان سرب در هوای شهر
۱۵	۵-۱-۲- کاهش مؤثر آلودگی شیمیایی هوای شهر
۱۶	۶-۱-۲- کاهش آلودگی صدا
۱۷	۷-۱-۲- تولید اکسیژن و جذب دی اکسید کربن
۱۸	۸-۱-۲- کنترل تشعشعات و بازتاب نور
۱۹	۹-۱-۲- کنترل ترافیک
۲۰	۱۰-۱-۲- زیبایی آفرینی
۲۱	۱۱-۱-۲- معماری شهرها
۲۲	۱۲-۱-۲- جذب فون
۲۳	۱۳-۱-۲- کنترل باد
۲۴	۱۴-۱-۲- تفرجگاه

۱۵	۱۵-۱-۲- تاثیرروانی
۱۵	۱۶-۱-۲- ذخیره انرژی
۱۶	۱۷-۱-۲- برگاب
۱۶	۱۸-۱-۲- درختان و سیلان
۱۷	۱۹-۲- تاریخچه
۱۷	۲۰-۲- فرازهایی از اندیشه مرحوم ساعی پرچمدار فضای سبز ایران
۲۰	۲۱-۲- ویژگیهای جغرافیایی
۲۰	۲۲-۱-۴-۲- موقعیت
۲۱	۲۳-۲-۴-۲- توپوگرافی
۲۱	۲۴-۳-۴-۲- وسعت
۲۲	۲۵-۴-۲- جمعیت استفاده کننده
۲۳	۲۶-۳- فصل سوم: فضای سبز موجود در پارک
۲۵	۲۷-۱-۳- ۱-۳- درختان و درختچه ها
۲۶	۲۸-۱- آلوی سیاه
۲۷	۲۹-۱- توری
۳۵	۳۰-۱-۱-۳- سوزنی برگان
۳۶	۳۱-۲-۱-۳- پهن برگان همیشه سبز
۳۶	۳۲-۳-۱-۳- پهن برگان خزان دار
۳۷	۳۳-۱-۳- ۱-۳- پهن برگان درختچه ای خزان دار
۳۷	۳۴-۲-۳-۱-۳- پهن برگان درختی خزان دار
۳۷	۳۵-۴-۱-۳- وضعیت گونه های درختی و درختچه ای موجود
۳۸	۳۶-۱-۴-۱-۳- توده های سوزنی برگ
۳۸	۳۷-۲-۴-۱-۳- تک کاشتهای سوزنی برگ
۳۹	۳۸-۳-۴-۱-۳- توده های برگ پهن همیشه سبز
۳۹	۳۹-۴-۱-۳- تک کاشتهای برگ پهن همیشه سبز
۴۰	۴۰-۵-۴-۱-۳- توده های برگ پهن خزان دار
۴۰	۴۱-۴-۱-۳- تک کاشتهای برگ پهن خزان دار

۴۱	- گلها و گیاهان علفی	۲-۳
۴۴	- توده های گلکاری شده	۱-۲-۳
۴۵	فصل چهارم: سایر اجزای تشکیل دهنده پارک	
۴۶	- ورودیها و معابر	۱-۴
۴۸	- خدمات ضروری پارک	۲-۴
۴۸	- شبکه آبرسانی	۱-۲-۴
۴۹	- شبکه روشنایی	۲-۲-۴
۵۱	- سرویس‌های پذیرایی و بهداشتی	۳-۲-۴
۵۱	- مبلمان و وسایر ملزومات	۴-۲-۴
۵۲	- شبکه گاز شهری	۵-۲-۴
۵۲	- شبکه اینمنی	۶-۲-۴
۵۳	- امور اجرایی	۷-۲-۴
۵۳	- نیروی انسانی متخصص	۱-۷-۲-۴
۵۴	- نیروی انسانی فنی	۲-۷-۲-۴
۵۴	- نیروی انسانی حفاظتی	۳-۷-۲-۴
۵۴	- نیروی انسانی متغیر	۴-۷-۲-۴
۵۵	- خدمات رفاهی و تفریحی پارک	۳-۴
۵۵	- زمین بازی کودکان	۱-۳-۴
۵۶	- باغ ژاپنی	۲-۳-۴
۵۶	- تراسه‌های سرو شیراز، کاج تهران و چنار	۳-۳-۴
۵۷	- تپه گل	۴-۳-۴
۵۷	- قطعات جنگلکاری	۵-۳-۴
۵۸	- عرصه های پیاده روی	۶-۳-۴
۵۸	- امکانات ورزشی	۷-۳-۴
۵۸	- محوطه کناری فرهنگسرای سرو	۸-۳-۴
۵۹	- ساختارهای آبی	۹-۳-۴
۵۹	- آبنمای موزیکال	۱-۹-۳-۴

۶۱	- آبنمای سه طبقه	۴-۳-۹-۲
۶۲	- آبنمای گلابی شکل	۴-۳-۹-۳
۶۲	- آبنمای استوانه ای مقابله با ورودی شرقی	۴-۳-۹-۴
۶۲	- حوض سنگی فرهنگسرا	۴-۳-۹-۵
۶۲	- حوضچه پشت کلینیک گل و گیاه	۴-۳-۹-۶
۶۳	- بخش حیات وحش	۴-۳-۱۰
۶۵	- ماکیان	ج
۶۶	- کلینیک گل و گیاه	۴-۳-۱۱
۶۶	- گلخانه	۴-۳-۱۲
۶۷	- محدوده آموزشی حروف الفبای فارسی	۴-۳-۱۳
۶۷	- فرهنگسرای سرو	۴-۳-۱۴
۶۸	- مجتمع تفریحی خانه کودک	۴-۳-۱۵
۶۹	- اماكن اداری	۴-۳-۱۶
۶۹	- روند دگرگونیهای کاربری اراضی در پارک	۴-۴
۷۳	فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری	
۷۵	- ارزیابی وضعیت کلی پارک	۵-۱
۷۵	- ارزیابی از جهت کاربریهای موجود	۵-۱-۱
۷۶	- ارزیابی از جهت امکانات موجود	۵-۱-۲
۷۶	- ارزیابی از جهت نوع امکانات موجود	۵-۱-۲-۱
۷۶	- ارزیابی از جهت کیفیت امکانات بررسی شده	۵-۱-۲-۲
۷۸	- بررسی تعارضات و ضرورت بازنگری در طراحی	۵-۲
۸۲	- ضرورت بازنگری در استفاده بهینه	۵-۳
۸۲	- از دید زیست محیطی	۵-۳-۱
۸۴	- از دید امنیتی	۵-۳-۲
۸۵	- از دید اقتصادی	۵-۳-۳
۸۵	- از دید هزینه های جاری نگهداری	۵-۳-۴
۸۶	- چکیده آراء و نظرات مختلف شهروندان نسبت به استفاده از پارک	۵-۴

۸۸	۵-۵-۵- ارائه پیشنهادات اصلاحی
۸۹	۱-۵-۵- تکمیل و ارتقاء کیفی سرویسهای خدماتی
۸۹	۲-۵-۵- ایجاد سرویسهای بهداشتی جدیدوبرقراری دریافت وجه مختصر برای سرویس دهی بهتر
۹۰	۳-۵-۵- پراکنش و تعدد سکوهای آبخوری
۹۰	۴-۵-۵- ایجاد امکانات استحمام
۹۱	۵-۵-۵- ایجاد نمازخانه و جایگاه نیایش
۹۲	۶-۵-۵- ایجاد غرفه های فروش مواد خوراکی متناسب با وسعت پارک
۹۳	۷-۵-۵- ایجاد غرفه های کوچک در جهت رفع نیازمندیهای عمومی
۹۳	۸-۵-۵- ایجاد ایستگاههای مطبوعاتی
۹۴	۹-۵-۵- نصب باجه های تلفن و صندوق پستی
۹۴	۱۰-۵-۵- ایجاد بازارهای هنری ، ورزشی
۹۵	۱۱-۵-۵- ایجاد امکانات تفریحی متناسب با شرایط اجتماعی و اقتصادی
۹۵	۱۲-۵-۵- ضرورت ایجاد پایگاههای ارشادی
۹۷	منابع و مأخذ

چکیده

مجموعه‌ای را که پیش رو دارید شامل یک سلسله اطلاعات واقعی در ارتباط با پارک ساعی تهران می‌باشد که در چندین بخش تقسیم گردیده است. از آنجاکه بررسی فضای سبز موجود در یک پارک از دیدگاه زیست محیطی در اولویت نگرش به آن قرار دارد در اولین مطالعات درون این پایان نامه به بررسی فضای سبز موجود در پارک پرداخته شده است. فضای سبز پارک مورد مطالعه در قالب درختان، درختچه‌ها، گلها و گیاهان علفی جای گرفته است که بنا بر اهمیت بالاتر درختان و درختچه‌ها در مطالعات زیست محیطی به این دسته از گیاهان عنایت بیشتری شده است و انواع موجود، آمار و پراکندگی درختان و درختچه‌ها تعریف گردیده است. پس از آن گلها و گیاهان علفی ذکر شده است که در نهایت فضای سبز موجود در پارک را تشکیل داده است. بعد از این فعالیتها اجزای تشکیل دهنده پارک به لحاظ داشتن وسعت مطلب در دو گروه خدمات ضروری و خدمات رفاهی و تفریحی پارک تقسیم شده است و بررسی هر کدام از زیر مجموعه‌های این دو گروه بر حسب امکانات موجود و مطالعات صورت پذیرفته بخش عمده مطالعات را به خود اختصاص داده است. همان طور که می‌دانید بعد از هر کار صورت پذیرفته‌ای، ارزیابی و چگونگی پیشرفت و یا رشد نزولی آن از عمدۀ فعالیتها لازم برای بررسی صحت عملکرد آن می‌باشد. در این پایان نامه نیز تا حدودی به این امر پرداخته شده است. ارزیابی پارک از جهات مختلف و نتیجه این مطالعات به همراهی بررسی تعارضات موجود در پارک از جمله فعالیتها صورت گرفته است. با توجه به نتایج

حاصله از ارزیابی و بررسی تعارضات موجود از دیدگاه زیست محیطی و طراحی منظر در نهایت به ارائه پیشنهادات اصلاحی در راه حل و یا بهبود تنگناها و مشکلات موجود در پارک پرداخته شده است. هدف عمدۀ از ارائه این پیشنهادات بالا بردن کیفیت استفاده از پارک، آموزش بهینه استفاده کردن پارک برای مسئولان امر، رضایت خاطر بازدیدکنندگان و ساختن محیط زیستی سالم و سبز بوده است. بدان امید که مجموعه تقدیمی که برای نخستین بار در زمینه فضای سبز شهری در قالب پایان نامه دانشجویی در مقطع کارشناسی رشته مهندسی محیط زیست تنظیم یافته است همواره گام کوچکی در راه اعتلای سبز بودن، سبز اندیشیدن، طبیعت گرایی و انسان دوستی بردارد. عشق به سبز بودن، عشق به طبیعت، عشق به روشی آبها و عشق به آفتاب پر فروغ زندگی تقدیم بر رهروان راستین سبز زیستن باد.

مقدمه

آنچه که بررسی زیست محیطی نامیده می‌شود در نگاهی عمیقتر فراتر از آن است که بتوان در مدتی کوتاه به صورت کامل به آن دست پیدا کرد . در تهیه این پایان نامه مسائل و دشواریهای خاصی از جمله کمبود منابع کتابخانه ای، دقیق نبودن آمار و اطلاعات ارائه شده از طرف سازمانهای مرتبط و پراکندگی و عدم انسجام گزارشات موجود در ارتباط با پارک سبب گردید که کار طولانی تر شود. همکاریهای مسئولین پارک و ارائه آماری که به دست آوردن آنها بسیار وقتگیر و مشکل بود و از همه مهمتر کمک بی‌دریغ آنها در مطالعات میدانی از جمله محسوب می‌گردند. در این

پایان نامه به بررسی اجزای تشکیل دهنده پارک پرداخته شده و سپس به ارزیابی و در نهایت بررسی تعارضات و ارائه چندین راهکار اصلاحی پرداخته شده است.

فصل اول: کلیات

۱-۱- هدف از انجام تحقیق

با عنایت به نیازمندیهای روز افزون جامعه به توسعه فضاهای سبز شهری لزوم آگاهی و شناخت عمیقتر نسبت به این قبیل اماکن از کلیه جهات بر انسانها مفروض است. همانطور که بر همگان واضح است شناخت و داشتن آگاهی بیشتر در باره یک پارک سبب ایجاد انگیزه و علاقه در ارتباط با آن پارک می‌گردد و بازدید کنندگان امکان استفاده بهینه از پارک را می‌یابند و این نکته از آنجا اهمیت بیشتری پیدا می‌کند که سبب ارتقاء سطح کیفی و بهبود آن می‌گردد. در این ارتباط هدف اساسی از کالبد شکافی و تشریح اجزای پارک ساعی به عنوان یک الگوی بارز و قابل تعمیم در سایر پارکهای شهری در قدم اول، ایجاد شور و انگیزه مضاعف و تشدید احساس مسئولیت‌پذیری در کلیه آحاد جامعه در امر شناخت، حفظ، نگهداری و پاسداری از این کانونها به عنوان باغها و سرمایه‌های ملی بوده و در قدمهای بعدی با توجه به بروز یک سلسله از توهمات نسبت به حقیقت ذاتی و موجودیت پارکهای شهری، رکود و یکنواختی حاکم بر جو و بافت بازدیدکنندگان و به خصوص کمبود مرکز فرهنگی و تفریحی، تشویق و ترغیب اولیای امور نسبت به بررسیهای همه جانبی و تدوین برنامه‌های اصولی در راه غنی سازی این کارگاههای فرهنگساز کشور مطمع نظر می‌باشد.

با اميد به آنکه بتوان با ساخت محیطهایی هرچند کوچک در بناسازی پایه های يك جامعه سالم شريک بود.

۲-۱- پيشينه تحقيق

پارک ساعی تهران تنها يادگار ايده درختکاري در تپه های شمالی شهر تهران می باشد که توسط مرحوم مهندس ساعی در چندين دهه پيش ارائه گردید. در آن زمان هيچگونه بررسی و يا تحقيق بيشرتري در ارتباط با شرایط آن موقع پارک صورت نگرفته بود و بعدها پس از تحويل پارک به شهرداري تهران در چگونگي بهره برداري از پارک تغييراتی صورت گرفت و بنابراين تنها آمار و ارقام تقربي از آن در صورتجلسه هاي موجود ثبت گردیده است. بررسيهای گسترده تر در ارتباط با اين پارک تنها گزارشات پراكنده اي را از وضعیت پارک در سازمانهای مرتبط از جمله شهرداری منطقه ۶ و سازمان پارکها و فضای سبز شهر تهران نشان می دهد که آن هم به صورت دستنويس های غير رسمي می باشد و سایر اطلاعات در حد نقل قول مسئولین سازمانهای مذکور می باشد در اين ميان تنها گزارش رسمي موجود گزارش نگرشی بر پارک ساعی تهران می باشد که با همکاری ارکان مختلف موجود در شهرداری منطقه ۶ تهيه و تنظيم گردیده است که مربوط به سال ۷۷ می باشد. لذا آنچه در اين مجموعه خوانده می شود نتيجه يك بررسی کلی و تدوين اطلاعات مختلف از منابع گوناگون دولتی و خصوصی موثق می باشد و جا دارد که در اينجا از کليه افرادي که با دادن اطلاعات هرچند جزئی گره اى را از مسائل موجود در گرداوری مطالب بازنموده اند قدردانی گردد و اين مجموعه